

2. Yakymenko O. O., Zakatova L. V., Dets V. V., Dziuba Yu. Ya., Latysheva H. F., Kravchuk O. Ye., Bazarchenko M. M., Koliucha V. S., Cherednichenko A. V., Kotsiubko A. O. (2003) Vnutrishni khvoroby: navch. Posibnyk [Internal diseases: teaching manual]. Odesa: Odessa. state honey. un. 372 p. (In Ukrainian).

3. Mukhin V. M. (2009) Fizychna reabilitatsiia : pidruchnyk [Physical rehabilitation: a textbook] B. – K. : Olimp. I-ra. – 488 p. (In Ukrainian).

4. Mukhin V. M. (2005) Fizychna reabilitatsiia : pidruchnyk [Physical rehabilitation: a textbook] B. – K. : Olimp. I-ra. – 470 p. (In Ukrainian).

5. Syvolap V.D., Kalenskyi V.Kh. (2014) Fizioterapiia: pidruchnyk dlia studentiv vyshchych medychnykh navchalnykh zakladiv [Physiotherapy: a textbook for students of higher medical schools]. Zaporozhye: ZSMU, 196 p. (In Ukrainian).

Малахова Ж.В.

**кандидат наук по фізичному вихованню та спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання
Донецький національний медичний університет, м. Лиман**

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПОКАЗНИКІВ РІВНЯ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ТА САМООЦІНКИ СТУДЕНТІВ

У статті представлено аналіз даних дослідження фізичного здоров'я, фізичного стану, фізичної підготовленості, мотивації, інтересів до різних форм занять фізичним вихованням студентів. Необхідність дослідження самооцінки фізичного стану та порівняння її з фактичними показниками студентів виникла разом з потребою дослідити готовність студентів до самоконтролю та самовдосконалення засобами фізичного виховання, з метою залучення низки стимулів до позитивної мотивації, саморозвитку. Підкреслена необхідність теоретико-методологічного обґрунтування явища «саморозвитку», аналіз його особливостей і перспектив формування в майбутньому. Сформовано підґрунтя для формування потреби у фізичному самовдосконаленні студентів у вигляді організації виховного процесу, який включає поглиблене вивчення впливу рухової активності та наслідків, формування фізичної готовності до життя, знань та вмінь самовдосконалення, збереження й зміцнення здоров'я.

Ключові слова: фізичне виховання, саморозвиток, студенти, стратегія, самостійна робота.

Корреляционный анализ взаимосвязи показателей уровня здоровья, физической подготовленности и самооценки студентов. Ж.В. Малахова. В статье представлен анализ данных исследования физического здоровья, физического состояния, физической подготовленности, мотивации, интересов к различным формам занятий физическим воспитанием студентов. Необходимость исследования самооценки физического состояния и сравнения ее с фактическими показателями студентов возникла вместе с необходимостью исследовать готовность студентов к самоконтролю и самосовершенствованию средствами физического воспитания, с целью привлечения ряда стимулов к положительной мотивации, саморазвитию. Подчеркнута необходимость теоретико-методологического обоснования явления «саморазвития», анализ его особенностей и перспектив формирования в будущем. Сформирована основа для формирования потребности в физическом самосовершенствовании студентов посредством организации воспитательного процесса, который включает углубленное изучение влияния двигательной активности, формирование физической готовности к жизни, знаний и умений самосовершенствования, сохранения и укрепления здоровья.

Ключевые слова: физическое воспитание, саморазвитие, студенты, стратегия, самостоятельная работа.

Malakhova Zh. Correlation analysis of the correlation of health, physical fitness and student self-assessment indicators. The article presents the analysis of the data of research of physical health, physical condition, physical preparedness, motivation, interests to various forms of physical education of students. The need to study the self-esteem of the physical condition and compare it with the actual rates of students arose together with the need to investigate the readiness of students to self-control and self-improvement by means of physical education in order to attract a number of incentives to positive motivation and self-development. Studying the relationship between the components of the functioning of the body of students as a holistic system with the help of mathematical analysis allows to develop the correlation of the components of pedagogical actions. The use of correlation analysis allowed us to reveal the interrelations and interdependence between the indicators of physical health, physical preparedness and self-assessment of students, which has a high degree of importance in developing a system of pedagogical influences for improving the organizational and managerial and teaching and methodological conditions for the implementation of an independent form of physical activity training students for purposeful self-improvement. In connection with the organization of independent work of students stressed the need for theoretical and methodological substantiation of the phenomenon of "self-development", an analysis of its features and prospects of formation in the future. The most common integral indicators of health at the level of the individual are: self-assessment of health, with temporary and territorial stability; the value of health, occupying leading positions in the hierarchy of values of different groups of the population; satisfaction with health, is closely related to the satisfaction of life, appearance, well-being; health care activities, expressed in appropriate practices, and, finally, self-development - the ultimate goal of personal growth and excellence.

Key words: physical education, self-development, students, strategy, independent work.

Постановка проблеми. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація" визначає мету та основні завдання, спрямовані на створення умов для підвищення рівня залучення населення до оздоровчої рухової активності [6]. За вимогами державної політики пріоритетом вищої освіти є підготовка фахівців з необхідними професійними знаннями, уміннями та навичками самостійного вдосконалення. У нових економічних обставинах актуалізувалася потреба у збільшенні особистої відповідальності молоді за своє здоров'я [2, с. 110]. Отже, на нашу думку, формування потреби у своєму фізичному самовдосконаленні студентів - це організований виховний процес, який включає поглиблене вивчення впливу рухової активності та наслідків, формування фізичної готовності до життя, знань та вмінь самовдосконалення, збереження й зміцнення здоров'я. Акцент підготовки майбутніх фахівців повинен схилитись до поширення ідей духовних і матеріальних цінностей, фізичного вдосконалення у подальшій професійній діяльності. Пріоритетним напрямом є проектування стратегії саморозвитку в освіті, з удосконаленням організаційно-управлінських та навчально-методичних умов впровадження самостійної форми занять фізичними вправами студентів для цілеспрямованого самовдосконалення [7, с. 38,8, с. 134,9].

Аналіз літературних джерел. Сучасні завдання фізичного виховання у ЗВО характеризуються оздоровчою і спортивною спрямованістю, забезпеченням психологічного і фізичного розвитку особистості на засадах індивідуалізації змісту, методів, засобів фізичної культури і спорту. Це пов'язано з тим, що проведені дослідження свідчать про негативні зміни у стані здоров'я, руховій підготовленості та фізичній працездатності молоді, яка навчається (О. Андреева, Т. Круцевич, Н. Пангелова, 2018). Дослідження динаміки рухової підготовленості студентів за період навчання у закладі вищої освіти свідчить про те, що приріст показників рухових здібностей сповільнюється вже на першому і другому курсах, а на четвертому – помітно знижуються [1, с. 38,3, с. 66, 5, с. 202]. Більшість науковців (О. Марченко, І. Хрипко, Н. Москаленко, 2018) стверджують, що на сучасному етапі під час фізичної підготовки не враховуються нові наукові положення, а розроблена і рекомендована для запровадження у практику система контролю розвитку рухових здібностей не сприяє корекції і реалізації виховних та оздоровчих завдань, визначених державними документами: Законом України «Про фізичну культуру і спорт» (1993, 2011).

Відомо, що вирішення завдань фізичного розвитку молоді потребує системного підходу, невід'ємною складовою якого має бути гендерний підхід. Завдання виховання та освіти з огляду на гендерну проблематику визначено в працях (А.Л. Ворожбітова, 2008, Т.Ю. Круцевич, 2016, О.Ю. Марченко 2016, А.В. Фащук, 2012, та ін.). Понятійно-категоріальний апарат гендерного виховання представлено в наукових розвідках Т. Говорун, О. Кікінежді, В. Кравця, А. Мудрика, Л. Штильової, С. Вихор, А. Шевченко. З'ясуванню соціальних і культурних чинників формування інтересу дітей і підлітків до занять фізичною культурою присвячено роботи, О. Бабешка, Г. Безверхньої, Н. Москаленко та інших науковців [4, с.218, 5, с. 203].

Установлено, що сучасні вимоги до фізкультурно-оздоровчої і спортивної практики є стимулом до подальшого розвитку теорії саморозвитку, узагальнення значного і багато в чому розрізненого матеріалу з організаційно-методичного супроводу самостійних занять.

Мета дослідження - визначення взаємозв'язків і взаємодії показників фізичного здоров'я, фізичної підготовленості та самооцінки студентів.

Методи та організація дослідження. У дослідженні прийняли участь 611 студентів Донецького національного медичного університету 1-4 курсів медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів. З них було 208 юнаків (34%) та 403 дівчини (66%). У ході дослідження були застосовані наступні методи: педагогічні (спостереження, тестування), антропометричні, фізіологічні, з психологічних методів були використані методи: «Відношення до ризику», «Потреба у досягненні» (Ю.М. Орлов 1978), «Рівень суб'єктивного контролю».

До комплексної програми дослідження входило 15 показників. Перед аналізом кореляційних матриць виникла необхідність не тільки розподілити студентів у відсотковому відношенні згідно рівнів, а й оцінити його надійність і точність. Для визначення точності оцінки розподілу студентів за рівнями ми використали математичні довірчі інтервали, а для визначення надійності – довірчу імовірність. Необхідність була викликана невеликою кількістю спостережень, різною кількістю чоловіків та жінок та різними видами фізичних вправ для оцінки рівня фізичної підготовленості. За цими даними (ДІ = 95%), що свідчить про статистично-значну практичну цінність підібраних тестів, оскільки як юнаки так і дівчата не мали розбігу у відсотковому розподілі на відповідних рівнях. Аналізуючи таблиці пов'язаності двох факторів перевірялось присутність зв'язку між ними. При отриманні певної міри зв'язку, сила його розраховувалась шляхом рангової кореляції Спірмена і міри зв'язку G (Гудмана). За допомогою рангової кореляції ми мали змогу оцінити силу зв'язку. При цьому значення $r < 0,3$ свідчило про низький рівень кореляційного зв'язку, $r = 0,31-0,69$ – середній рівень та $r = 0,7-0,99$ – високий рівень зв'язку.

Результати дослідження та їх обговорення. Найбільш вагомим показником ефективності роботи структурних підрозділів з фізичної культури і спорту у ЗВО є результати дослідження фізичного здоров'я, фізичного стану, фізичної підготовленості, мотивації, інтересів до різних форм занять фізичним вихованням студентів. Необхідність дослідження самооцінки фізичного стану та порівняння її з фактичними показниками студентів виникла разом з потребою дослідити готовність студентів до самоконтролю та самовдосконалення засобами фізичного виховання, пропонуючи низку стимулів до позитивної мотивації, саморозвитку. З погляду вікової психології, у студентському віці змінюються риси внутрішнього світу і самосвідомості, еволюціонують і перебудовуються психічні процеси і властивості особистості, змінюється емоційно-вольовий устрій життя. Основним новоутворенням у студента є усвідомлення себе суб'єктом діяльності, тому він повинен бути зацікавленим у особистісному становленні та саморозвитку. Стратегія саморозвитку у фізичному вихованні студентів дозволяє більш глибоко проникнути у сутність особистості студента, зрозуміти мотиви його поведінки. Кожен студент є унікальною та неповторною особистістю, існує ряд типологій особистості, які дозволяють класифікувати студентів за певною

ознакою. І вже враховуючи якості тієї чи іншої групи студентів за спільною ознакою - успішність у навчанні, значно простіше обрати стратегію викладання.

Наше дослідження включало методику вивчення рівня суб'єктивного контролю (РСК) Дж. Роттера (адаптована Є. Бажиним, С. Голинкіною, А. Еткіндом). Дана методика дала можливість з'ясувати рівні суб'єктивного контролю у студентів-медиків. У нашому дослідженні фізичний розвиток будемо пов'язувати з наявним локусом контролю кожного студента. Локус контролю - це характеристика вольової сфери людини, яка відображає її здатність приписувати відповідальність за результати своєї діяльності зовнішнім чинникам або власним здібностям і зусиллям (внутрішнім чинникам). Локус контролю (лат. locus - місце та controle - перевірка) виступив базовим поняттям теорії соціального навчання американського психолога Дж. Роттера. За характеристикою властивостей особистості у залежності від типу локусу контролю студенти - екстернали мали такі особливості як тривожність, невпевненість у собі, своїх силах, намагання вкотре відкладати здійснення своїх намірів, часте виникнення психологічних та психосоматичних проблем, схильність до фрустрації, стресів, розвитку неврозів, неефективний самоконтроль, безвідповідальність. Студенти з типом локалізації - інтернали мали прояви відповідальності та активності, були успішними у навчанні, мали емоційну стабільність, внутрішню вмотивованість, послідовність у своїй поведінці, наполегливість та рішучість, були впевнені у собі, мали чіткість усвідомлення сенсу і мети в житті, усвідомлення далекої та близької перспективи розвитку.

Результати діагностики показують, що у загальній вибірці респондентів (83,3%) - локус контролю інтернальний, а у (16,7%) осіб - локус контролю екстернальний. За показниками інтернальності респондентів можна розподілити так: особам, яким властивий низький рівень інтернальності у вибірковій групі немає; високий рівень показника інтернальності мають 8,0%, середній рівень інтернальності - 92,0%.

Таким чином, середній рівень інтернальності властивий для більшості студентів - майбутніх лікарів, а особливості їхнього суб'єктивного контролю можуть змінюватися залежно від складності чи простоти ситуації, на особисту думку респондента. Конкретна поведінка і психологічне почуття відповідальності за неї залежить від конкретних ситуацій. Інтернали з високим показником суб'єктивного контролю мають емоційну стабільність, вони вперті, рішучі, відрізняються комунікативністю і стриманістю.

Сьогодні вимагає більш детального аналізу гендерний підхід до формування диференційованої організації навчального процесу з фізичного виховання, тому у своїй роботі ми звернули увагу та порівняли результати кореляційних зв'язків у рівні фізичної підготовленості, фізичного здоров'я, результатах психологічних тестів, особовій самооцінці хлопців та дівчат.

Відмінності між рівнями кореляційних зв'язків у хлопців та дівчат ми з'ясували саме у порівнянні фактичних показників рівнів здоров'я, фізичної підготовленості та психологічних тестах визначення рівнів відношення до ризику та потреби у досягненні. При порівнянні самооцінки студентів стосовно фізичних якостей, стану власного здоров'я, оцінки зовнішності, глобального «я» кореляційні зв'язки були досить високими та схожими.

Так на відміну від хлопців ($r = 0,38$ - середній рівень зв'язку) слабкий рівень кореляції був визначений нами між фактичними показниками рівня здоров'я та фактичними показниками рівня фізичної підготовленості у дівчат ($r = 0,18$) (Таблиця 1,2).

Таблиця 1

Кореляційна таблиця коефіцієнтів зв'язку G (міра зв'язку Гудмана) між показниками, що характеризують рівень здоров'я, фізичної підготовленості та самооцінки (дівчата)

	рівень фіз. під-ті	відношення до ризику	рівень зд-в'я	потреба в досягненні	Самооцінка										
					здоров'я	коорд. якості	фізична активність	стрункість	спорт здіб-ті	глоб. «Я»	оцінка зовнішності	сила	Гнучкість	Витривалість	Само-оцінка
рівень фіз. підготов-ті	1,00	0,08	0,18	-0,15	0,11	0,02	-0,06	-0,05	-0,01	0,02	0,01	-0,04	0,01	0,01	0,02
відношення до ризику	0,08	1,00	0,05	-0,08	-0,16	-0,08	0,04	-0,04	-0,15	-0,10	-0,09	-0,02	-0,03	-0,10	-0,05
рівень здоров'я	0,18	0,05	1,00	0,02	0,05	0,23	0,18	0,10	0,11	0,13	0,03	0,07	0,12	0,08	0,01
потреба в досягненні	-0,15	-0,08	0,02	1,00	0,11	0,12	0,09	0,06	0,04	-0,01	0,16	0,08	-0,03	-0,02	0,02
здоров'я	0,11	-0,16	0,05	0,11	1,00	0,19	-0,01	0,48	0,17	0,19	0,28	0,28	0,11	0,13	0,47

координативні якості	0,02	-0,08	0,23	0,12	0,19	1,00	0,28	0,27	0,44	0,47	0,26	0,36	0,42	0,43	0,19
фізична активність	-0,06	0,04	0,18	0,09	-0,01	0,28	1,00	0,12	0,62	0,39	0,29	0,45	0,38	0,47	0,05
стрункість	-0,05	-0,04	0,01	0,06	0,48	0,27	0,12	1,00	0,26	0,43	0,48	0,26	0,20	0,22	0,60
спортивні здібності	-0,01	-0,15	0,11	0,04	0,17	0,44	0,62	0,26	1,00	0,69	0,39	0,74	0,54	0,70	0,12
глоб.«Я»	0,02	-0,10	0,13	-0,01	0,19	0,47	0,39	0,43	0,69	1,00	0,63	0,66	0,51	0,60	0,40
оцінка зовнішності	0,01	-0,09	0,03	0,16	0,28	0,26	0,29	0,48	0,39	0,63	1,00	0,40	0,43	0,32	0,56
силові якості	-0,04	-0,02	0,07	0,08	0,28	0,36	0,45	0,26	0,74	0,66	0,40	1,00	0,56	0,61	0,26
гнучкість	0,01	-0,03	0,12	-0,03	0,11	0,42	0,38	0,20	0,54	0,51	0,43	0,56	1,00	0,47	0,25
витривалість	0,01	-0,01	0,08	-0,02	0,13	0,43	0,47	0,26	0,70	0,60	0,32	0,61	0,47	1,00	0,10
самооцінка	0,02	-0,05	0,01	0,02	0,47	0,19	0,05	0,61	0,12	0,40	0,56	0,26	0,25	0,10	1,00

Виділені жирним шрифтом коефіцієнти зв'язку з рівнем значущості $p < 0,01$

Таблиця 2

Кореляційна таблиця коефіцієнтів зв'язку G (міра зв'язку Гудмана) між показниками, що характеризують рівень здоров'я, фізичної підготовленості та самооцінки (юнаки).

	рівень фіз. під-ті	віднош. до ризику	рівень здоров'я	потреба в досягненні	Самооцінка										
					здоров'я	коорд. якості	фізична активність	стрункість	спорт. здібності	Глоб. «Я»	оцінка зовнішності	сила	гнучкість	витривалість	самооцінка
рівень фіз. підготов-ті	1,00	0,22	0,38	0,07	-0,13	-0,06	0,08	-0,16	0,04	0,06	0,06	-0,09	0,11	0,01	-0,09
відношення до ризику	0,22	1,00	0,00	0,32	-0,05	-0,12	-0,16	0,24	-0,14	0,36	0,21	-0,03	-0,12	-0,01	0,32
рівень здоров'я	0,38	0,00	1,00	0,01	-0,16	-0,05	0,21	-0,16	0,24	0,08	0,01	-0,06	0,05	0,21	-0,26
потреба в досягненні	0,07	0,32	0,01	1,00	0,02	-0,14	-0,13	0,27	0,04	0,00	0,22	-0,08	-0,18	-0,11	0,30
здоров'я	-0,13	-0,05	-0,16	0,02	1,00	0,53	0,20	0,43	0,35	0,34	0,28	0,46	0,17	0,33	0,58
координативні якості	-0,06	-0,12	-0,05	-0,14	0,53	1,00	0,29	0,26	0,45	0,48	0,38	0,45	0,50	0,40	0,40
фізична	0,08	-0,16	0,21	-0,13	0,20	0,29	1,00	0,19	0,69	0,55	0,22	0,54	0,38	0,60	0,15

активність															
стрункність	-0,16	0,24	-0,16	0,27	0,43	0,26	0,19	1,00	0,31	0,37	0,43	0,21	0,15	0,21	0,54
спортивні здібності	0,04	-0,14	0,24	0,04	0,35	0,45	0,69	0,31	1,00	0,57	0,26	0,67	0,51	0,67	0,13
глоб.«Я»	0,06	0,36	0,08	0,00	0,34	0,48	0,55	0,37	0,57	1,00	0,52	0,64	0,47	0,56	0,27
оцінка зовнішності	0,06	0,21	0,01	0,22	0,28	0,38	0,22	0,43	0,26	0,52	1,00	0,38	0,28	0,16	0,42
силові якості	-0,09	-0,03	-0,06	-0,08	0,46	0,45	0,54	0,21	0,67	0,64	0,38	1,00	0,50	0,63	0,24
гнучкість	0,11	-0,12	0,05	-0,18	0,17	0,50	0,38	0,15	0,51	0,47	0,28	0,50	1,00	0,27	0,07
витривалість	0,01	-0,01	0,21	-0,11	0,33	0,40	0,60	0,21	0,67	0,56	0,16	0,63	0,27	1,00	0,18
самооцінка	-0,09	0,32	-0,26	0,30	0,58	0,40	0,15	0,54	0,13	0,27	0,42	0,24	0,07	0,18	1,00

виділені жирним шрифтом коефіцієнти зв'язку з рівнем значущості $p < 0,01$

Також у хлопців був статистично вагомий зв'язок між показниками потреби у досягненні і відношенням до ризику ($r = 0,32$), у дівчат такого зв'язку не було зовсім, що свідчить про обережність та стриманість останніх. У хлопців фактичний показник рівня фізичного здоров'я на низькому рівні мав зв'язок з показниками самооцінки фізичної активності та спортивних здібностей ($r = 0,21$) і ($r = 0,24$), дівчата такого зв'язку у зазначених показниках зовсім не мали, однак їх фактичний показник рівня фізичного здоров'я мав низький кореляційний зв'язок з самооцінкою координаційних якостей ($r = 0,23$) і глобального «Я» - ($r = 0,54$).

Так найбільш високий рівень зв'язку було зафіксовано у хлопців та дівчат в самооцінці силових якостей, витривалості, гнучкості і самооцінці спортивних здібностей ($r = 0,67$) і ($r = 0,74$), ($r = 0,51$) і ($r = 0,54$) відповідно. Зв'язок між оцінкою глобального «Я», рівнем фізичної активності та самооцінкою спортивних здібностей як у хлопців так і у дівчат також був на високому рівні ($r = 0,57$) і ($r = 0,69$), ($r = 0,69$) і ($r = 0,62$) відповідно. Це свідчить про досить високий рівень свідомості студентів щодо рівня розвитку власних фізичних якостей.

Аналіз кореляційних матриць самооцінки зовнішності з показниками оцінки здоров'я, координаційних, силових якостей, гнучкості, витривалості, фізичної активності, спортивних здібностей знаходився на середньому кореляційному рівні у межах ($r = 0,31-0,69$) як у хлопців, так і у дівчат. На середньому рівні був зв'язок координаційних якостей зі спортивними здібностями ($r = 0,45$) і ($r = 0,44$) відповідно. На середньому рівні як у хлопців так і у дівчат був зв'язок між самооцінкою, оцінкою зовнішності і стрункністю ($r = 0,54$) і ($r = 0,61$), ($r = 0,43$) і ($r = 0,56$). Досить слабким був кореляційний зв'язок у дівчат між показниками відношення до ризику і самооцінкою спортивних здібностей ($r = 0,15$), у хлопців відношення до ризику мало середній кореляційний зв'язок з оцінкою глобального «Я» - ($r = 0,36$), що свідчить про активну життєву позицію хлопців по відношенню до потреби у самореалізації.

Висновки та перспективи дослідження. Вивчення взаємозв'язків компонентів функціонування організму студентів як цілісної системи за допомогою методів математичного аналізу дозволяє здійснити розробку співвідношення складових педагогічних дій. Застосування кореляційного аналізу дозволило нам виявити взаємозв'язки та взаємозалежність між показниками фізичного здоров'я, фізичної підготовленості та самооцінки студентів, що має високий ступінь вагомості при розробці системи педагогічних впливів для удосконалення організаційно-управлінських та навчально-методичних умов впровадження самостійної форми занять фізичними вправами студентів для цілеспрямованого самовдосконалення. Подальше дослідження буде присвячене розробленню комплексу навчально-методичного забезпечення інноваційного процесу фізичного виховання в вузах з самостійною формою організації навчання.

Література

1. Дух, Т., Теоретико-методична підготовленість студентів з навчальної дисципліни «Фізичне виховання» / Т. Дух, О. Романчишин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2018. – № 2. – С. 37-43.
2. Круцевич Т.Ю. Сучасні тенденції щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах / Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2016. – № 3. – С. 109-114.
3. Круцевич Т. Фізична підготовленість студентів у сучасних умовах навчання в медичних закладах вищої освіти / Т.Ю. Круцевич, Ж.В. Малахова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2018. – № 2. – С. 65-68.
4. Малахова, Ж. Теоретико-методичні аспекти основи саморозвитку в системі фізичного виховання студентів / Ж.В. Малахова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» : зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. – Випуск 3К (97) 18. – С. 317-320.

5. Москаленко Н. Технологія формування ціннісного ставлення у студентів до самостійних занять фізичною культурою / Москаленко Н., Корж Н. // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2016.– № 1. – С.201-206
6. Стаття 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»; постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2016р. № 212.
7. Naul R. Concepts of Physical Education in Europe / Naul R. // Physical Education: Deconstruction and Reconstruction. – Issues and Directions, Edition: 1st, Publisher: Schorndorf: Hofmann, Editors: Hardman K., pp.35-38.
8. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie roli sportu w edukacji //Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. – 2007. – S. 131-138.
9. Looze R. Physical education in EU schools / Looze R. – Режим доступу: <http://www.europeactive.eu/content/physical-educationeu-schools>.

Reference

1. DuKh T., Teoretiko-methodical preparation of students in the discipline "Physical education" / T. Dukh, O. Romanchyshyn // Sportivny vestnik Prydniprov'ia. - 2018. - No. 2. - P. 37-43.
2. Krusevich T.Yu. Contemporary trends in the organization of physical education in higher educational institutions / T.Yu. Krusevich, N.E. Pangelova // Sportivny vestnik Prydniprov'ia. - 2016. - No. 3. - P. 109-114.
3. Krusevich T. Physical preparedness of students in modern conditions of study in medical institutions of higher education / T.Yu. Krusevich, Zh.V. Malakhova // Sports Bulletin Dnieper. - 2018. - No. 2. - P. 65-68.
4. Malakhova Zh. Theoretical and methodological aspects of the basis of self-development in the system of physical education of students / Zh.V. Malakhova // Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov. Series № 15. «Scientific-pedagogical problems of physical culture / physical culture and sports»: Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: View of the NPU them. M.P. Dragomanov, 2018. - Issue 3K (97) 18. - P. 317-320.
5. Moskalenko N. Technology of formation of value attitude of students to independent studies by physical culture / Moskalenko N., Korzh N. // Sportivny vestnik Prydniprov'ya. - 2016.- No. 1. - P.201-206
6. Article 26 of the Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports"; Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.03.2016. No. 212.
7. Naul R. Concepts of Physical Education in Europe / Naul R. // Physical Education: Deconstruction and Reconstruction. – Issues and Directions, Edition: 1st, Publisher: Schorndorf: Hofmann, Editors: Hardman K., P.35.
8. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie roli sportu w edukacji //Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. – 2007. – P. 131-138.
9. Looze R. Physical education in EU schools / Looze R. – Rezhym dostupu: <http://www.europeactive.eu/content/physical-educationeu-schools>.

УДК 378.147:37.037

Мороз Ю.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
Остапов А.В.,
старший викладач
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
Остапова О.О.,
старший викладач
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, м. Полтава

ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК СВИТОГЛЯДНОЇ ОРІЕНТАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Автори статті на основі проведеного констатувального експерименту дослідили сучасний стан управління навчально-виховним процесом у закладах освіти на засадах здоров'язберігаючих технологій, визначили причини, що стримують та перешкоджають використанню здоров'язберігаючих технологій у навчальних закладах, розставили за рангом значущості основні фактори, через які гальмується розвиток здоров'язберігаючих технологій, визначили що на думку майже всіх учасників експерименту мета здоров'язберігаючих освітніх технологій полягає у створенні безпечних умов життєдіяльності навчального закладу.

Ключові слова: культура здоров'язбереження, майбутні фахівці, освітній простір, управління, студентська молодь.

Мороз Ю. Н., Остапов А. В., Остапова Е. А. Проблема воспитания культуры здоровьесохранения как мировоззренческой ориентации будущих специалистов в образовательном процессе высшего учебного заведения. Авторы статьи на основе проведенного констатирующего эксперимента исследовали современное состояние управления учебно-воспитательным процессом в заведениях образования на принципах здоровьесберегающих технологий, определили причины, которые сдерживают и препятствуют использованию здоровьесберегающих технологий в учебных заведениях, расставили за рангом значимости основные факторы, через